

Zhaja, izvzemši pondeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Ne rankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vrnejo. Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Gerbec. — Lastnik tiskarne Edinost. Naročnina znaša za mesec: L. 7.—, 3 mesece: L. 22.—, celo leto L. 60.— Za inozemstvo mesečno 4 lire. Tiskarna Edinost, Trst.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov v m po 40 cent. osmrtnice zahvale, poslanice in vabila po L. —, oglasi denarnih zavodov m po L. 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L. 2 — Oglasi, na čimna in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Politina umorstva

Česko časopisje vseh političnih strank, socialnih opredeljen in kulturnih naziranj — izvzemši morda komunistična glasila, ki pa jih nimamo na razpolago — je v polnem soglasju izražalo svojo globoko hól vsled atentata, izvršenega na finančnem ministru čehoslovaške republike. To, seveda, že z moralnega, človeškega stališča. Potem in posebno še radi koristi domovine, ki ima v ministru dru Rašinu — to izjavljajo vsi — državnika nenavadnih kvalitit, finančnika evropskega slovesa, moža nepre-sežne delavnosti. Istotako priznavajo vsi, da je sedanji finančni minister dovedel do konsolidiranja česke valute in si s tem pridobil neveljnih zaslug za republiko: prišel je državnemu gospodarstvu milijone in milijarde. Veleimplomatično in za česko politično življenje častno je dejstvo, da je tudi organizacija legionarjev, ki je bila tik pred atentatom v srditem boju proti dru. Rašinu, z ogroženjem obsedila ta zločin. Socialno-demokratsko «Pravo Lidu» in narodno-socialno «Česke Slovo» — glasilo torej, ki sta že po programu in ciljih svojih organizacij nasprotnika metod finančnega ministra — sta istotako z ogroženjem obsedila izvršeni atentat. «Pravo Lidu» pravi, da se postavlja izven človeške družbe in civilizacije, kdor posega po moralnem orožju proti političnemu nasprotniku. Vsakdo naj se bori za svoje misli po demokratičnih poteh. «Česko Slovo» pravi, da sta z atentatom zadeta v prvi vrsti gospodarstvo in socialni napredek naroda. Tudi to glasilo obsoja nasilne metode in teror namesto demokratične političnega boja v mejah zakona.

munistično stranko, iz katere pa je tudi izstopil. V svojo opravico je izjavil na prvih zaslišanjih, da je hotel z umorom finančnega ministra koristiti proletariatu. Uverjeni pa smo, da ne bi vedel kaj povedati, ako bi ga pozvali, naj konkretno dokaže korist, ki bi jo imel proletariati vsled smrti ministra Rašina!

Atentat je pokazal — in to je, kar bole-lestno občuti vsa česka javnost —, da je vojna psihoza, ki jo je ustvarilo ogromno klanje na bojiščih, zajela tudi del česke mladine, da so tudi med českim narodom fanatiki, ki hočejo živeti od nasilstva in ki smatrajo strel iz revolverja kot primeren argument v političnem boju. Na českim narodu je sedaj — pravijo listi — da pokaže svoj zdravi politični zmisel in da s primerno politično vzgojo čnemogoči za bodočnost take zločine. Mi smo povsem uverjeni, da politično tako razviti in napredni narod česki poda ta dokaz.

Ob tej priliki pa bi mi ugotovili za politično življenje nevarno dejstvo, da se čisto porablja metode, ki sicer ne operirajo proti osebi: z moralnim orožjem, ki pa vendar ubijajo življenje naroda. So to metode, klevete in grdi osebni napadi, ki ne rušijo telesa, pač pa duh političnih delavcev. So to metode, po katerih se meče blato na političnega nasprotnika, mesto da bi se z lojalno politično borbo borili proti njegovim mislim. In dejstvo, pogubno za zdrav in plodonosen politični razvoj, ki ga opazamo pri vseh narodih, je, da se čisto najboljši in najbolj poklicani ljudje nevoljno umikajo na stran ravno radi take podivjanosti v politični borbi. Tako se izgublja moči, ki bi najbolj služile napredku naroda. Osebni napadi silijo političnega drugomisljenika, da se tudi on obrača proti osebi. In tako se politično življenje bolj in bolj pogreza v podivjanost za neizmerno škodo narodu. Politično umorstvo na narod! Kdor s svojimi metodami silí k temu, zagreva tudi politično umorstvo na svojem lastnem narodu in se postavlja izven zakonov civiliziranega političnega življenja.

Atentat na dra Rašina naj bi vzbudil vest izlasti v naših slovanskih narodih. Zvest, da treba izbiti moralno orožje iz rok pobesnelih napadalcev, ob enem pa tudi ustvariti jezove proti označenim pogubnim metodam. Misel naj se kreše z mislijo! Nikdar pa naj kleveta in osebni napad ne ubijata političnega nasprotnika in ga naj ne odtegeta delu, ker s tem se izgublja dragocene energije narodne skupnosti.

Italija

Izključitev bivših avstro-ogrskih častnikov iz italijanske mornarice

RIM, 12. Nedavno so bili s kr. odlokom odpravljene posebni oddelki kr. mornarice, v katere so bili začasno uvrščeni bivši častniki a. o. mornarice italijanske mornarice. Ta ukrep je v zvezi s sedanjim urejevanjem vojske. Častniki odpravljene oddelka bodo imeli glede pokojnine iste pravice kot drugi častniki, ki so končali svojo aktivno službo.

Delo za organizacijo državne milice

RIM, 12. Včeraj se je vršil pod predsedstvom generala Del Bona sestanek inšpektorjev imenovanih za posamezne cone, ki bodo imeli nalog, da v svojih conah organizirajo državno milico. General Del Bono je obširno poročal o nalogah in značaju nove milice ter opisal delo, ki ga bo moral izvršiti vsak inšpektor. Organizacija se bo skvraj krila z dosežanjem organizacije fašistovske milice. Vsaka cona bo obsegala dve ali tri skupine legij; vsaka skupina dve ali tri legije; vsaka legija tri do šest kohort. Za inšpektorja cone, ki obsega Istro, Trst, Fuzljanjo, Zafer in Reko, je bil imenovan on. Giunta.

Odprava vizuma za potovanje iz Italije v Francijo in narobe

RIM, 12. Vsed sporazuma med italijansko in francosko vlado se z dne 15. t. m. odpravi vidiranje potnih listov za potovanje iz Italije v Francijo in narobe. Potni listi pa se bodo morali predlagati v svrha osebnega izkazovanja. Državljeni obeh držav so podvrženi določbam javnega prava glede bivanja tujcev.

Emisije novih ruskih rubljev

RIM, 12. Italijanska gospodarska delegacija v Rusiji javlja, da je ruska vlada izdala ukaz, da se morajo voditi vsi računi v ruskih državnih uradih od 1. t. m. naprej v rublih emisije l. 1923., ki veljajo 100 rubljev iz l. 1922. in milijon rubljev tipa, ki je že izključen iz prometa.

Grška vlada bo dovolila prevoz Konstantinovega trupla v Grčijo

PALERMO, 12. Pri truplu kralja Konstantina so po noči bedili kraljica Sofija in njene hčeri. Po želji kraljice so bili položeni k truplu Javorjev venci. Na divan blizu postelje je bil postavljen samo en šop cvetlic. Na prsa pokojnika je bilo postavljen razpelo, na dva stolca ob postelji pa sta bili postavljeni svila Matera Božje in Kristus. Palmerski župan je poslal šop svežih vijolic z barvami občine. Nocoj bo truplo balsamirano in jutri zvečer pa preneseno na krov ladje «Napoli». Družina upa, da bo kralj Jurij tudi prišel in da bo revolucionarna vlada dovolila privoz pokojnega kralja v domovino.

Jugoslavija

Skupen nastop Malega sporazuma spričo položaja na Vzhodu

BELGRAD, 12. Včeraj popoldne se je vršila v ministrstvu za zunanje zadeve pod predsedstvom ministra Ninčiča seja ministrov. Razpravljalo se je o pozivu bolgarske vlade, naj bi se sestali zastopniki Malega sporazuma, da se dogovorijo o skupnem nastopu spričo evropskega položaja in dogodkov, ki grozijo v Traciji. Bolgarska vlada opozarja, da se macedonski komitaiš vedno bolj jačajo in da so v stalni zvezi z ogrskimi fašisti. Razpravljalo se je tudi o poročilu romunske vlade glede ogrskih vpadov na romunsko ozemlje in glede prodiranja Grkov proti Karagaču in Ogrinu.

Demarš male entente v Budimpešti.

BELGRAD, 11. Listi pišejo: Razvoj političnih dogodkov na Madžarskem, posebno nastop madžarskih fašistov, silí našo vlado, da ukrene vse potrebno proti nevarnosti, ki preti od strani Madžarske naši državi. Madžarska agresivnost daje državam Male entente povod, da bodo morale storiti skupen korak v Budimpešti. Ministrski svet je že razpravljal o položaju na Madžarskem. Vlada je trdno uverjena, da more nastop Madžarske proti nasledstvenim državam edino le njej sami škoditi. Vlada je v načelu za skupen nastop v Budimpešti. Države Male entente imajo pravico zahtevati od madžarske vlade, da stori enkrat za vselej konec rovanjenju raznih iredentističnih drustev.

Škofijska konferenca v Zagrebu.

ZAGREB, 11. Danes dopoldne prične na Kaptolu zborovati škofijska konferenca, ki ima nalogo, da reši nekatera cerkveno-pravna vprašanja, predvsem vprašanje o spopolnitvi vakantnih škofijskih stolic, kakor tudi vprašanje o reorganizaciji škofij, oziroma o ustanovitvi novih. Te konference se udeležijo tudi ministri ver, Ljuba Jovanović, ki je danes dospel v Zagreb.

Listi javljajo, da je na včerajšnji seji ministrskega sveta minister ver Ljuba Jovanović predložil načrte za ureditev, oziroma reorganizacijo katoliških škofij v državi. Ministrski svet je ministru Ljuba Jovanovića pooblaštil, da se kot zastopnik vlade udeležijo konference škofov v Zagrebu. Po končani seji je minister Ljuba Jovanović odstopoval snoči v Zagreb. V prvi vrsti polaga vlada velik interes na imenovanje novih škofov.

Današnji listi poročajo, da je vlada sestavila listo novih škofov, ki naj bi zasedli sedaj prazne katoliške škofije v državi. Za izpraznjeno mesto v Mariboru je predlagan bivši tržaški škof dr. Andrej Karla. Za škofa na otoku Krku je predlagan univerzitetni profesor teologije dr. Franc Srebrnič, za belgrijskega katoliškega škofa pa dr. Dobričić. Med Vatikanom in vlado se nadaljuje pogajanja glede sklenitve konkordata.

Nekateri listi, med njimi «Obzor», pravijo, da prihod ministra za vere Ljube Jovanovića v Zagreb ni le slučajen in brez pomena. — Ta prihod pomeni, da radikalna vlada hoče ustvariti mir in dobre odnose tudi s katoliškim episkopom, kakor jih je že ustvarila z muslimanskim glavarjem. List pravi, da je to sicer nadaljevanje Metemichove politike, ki pa se zdi sodobna in bo prinesla vladi mnogo koristi.

Romunska

Vpad madžarskih čet v Romunsko in madžarsko znananje

PRAGA, 11. Iz Bukarešte je prispelo uradno poročilo o vpadu madžarskih čet v romunsko ozemlje. Poročilo veli: «Ponoči sta dva madžarska vojaška oddelka iz Arada prekoračila mejo ter vpadla v romunsko ozemlje. Madžarski vojniki so preiskali več vasi. Romunska patrulja je končno prispela in vojaški oddelki, da se je umaknil. Prišlo je tudi do streljanja. Na meji je opaziti koncentracijo madžarskih čet. Romunska vlada je storila vse potrebne odredbe za varnost meje. Romunska vlada namerava po poročilu «Adevurula» storiti v Budimpešti skupno z državami Male entente odločne korake.

BUDIMPEŠTA, 11. Pristojni krogi so poročili ogrsko brzojavno agencijo, naj izjavi, da so vesti, katere je sporočila romunska uradna agencija «Rador» in čehoslovaški tiskovni urad v Pragi, o incidentu na meji pri Aradu, brez vsake podlage. Ni namreč res, da so ogrske čete prekoračile mejo, da bi raziskovale undotne kraje, ter da so se še le po posredovanju romunskih čet umaknile. Ogrska oblastva so ugotovila, da je izključen vsak dvom, da so Romuni v noči od 8. na 9. januarja streljali pri Loekoeschazu na carinarsko patrulo. V noči od 10. do 11. jan. so Romuni zopet streljali na istem mestu proti isti patruli. Patrula jim pa ni odgovorila. V zadnjih dneh se ni pripetil na meji več nikak incident.

Francija

Poincaréjev govor v zbornici o francoskem pohodu v ruhrsko kotlino — Zbornica izrazila vlad. zaupnico s 452 glasovi proti 72

PARIZ, 12. Poslanska zbornica: Paoul Peret je prevzel predsedništvo in je imel ob tej priložnosti govor, v katerem je govoril o sedanjih dogodkih. Dal je nato besedo ministrskemu predsedniku Poincaréju, ki je obširno razložil stališče, ki ga je Francija zavzela na konferenci v Parizu. Francija ni mogla sprejeti nikake omejitve francoskih terjatev, pristala pa bi na splošno ureditev zavezniških dolgov, ki bi imela za posledico zmanjšanje nemškega dolga. Francija je šla do skrajnih meja v svojih koncesijah.

Poincaré je nato prešel na angleški načrt in je poudaril vpljdnost, s katero je Bonar Law zastopal stališče angleškega zakladnega ministrstva. Kritiziral je nato ta angleški načrt, posebno v kolikor gre za del načrta, ki se tiče odbora bankirjev in udeležbe nemškega zastopnika pri delovanju zborovanja, katero bi bilo moralo odločati. Tekom 3 let — je vzkljnil Poincaré — nisem nikdar zahteval od Francije, da bi izpremenila versaillesko pogodbo. Kako vrednost bi imeli brez te pogodbe dogovori, ki bi jih zavezniki sklenili med seboj? Če bi ubrali to usodno pot, bi ne bilo več nič stalnega: najbolj svečane pogodbe bi ne trajale več od enega dneval. Tekom nadaljne kritike angleškega načrta je Poincaré poudarjal, da bi Francija, katere je že plačala na račun Nemčije 100 milijard, ne mogla dovoliti, da Nemčija zopet dobi gospodarsko in industrialno hegemonijo, dočim bi Francija doživela polom. Če bi se bil sprejel angleški načrt, bi bilo kmalu prišlo do nadvladja Nemčije v Evropi. Med splošnim odobravanjem zbornice je Poincaré nadalje izjavil, da ne more dovoliti, da bi Anglija in Francija predložili svoj spor v vprašanju odškodnin razodišču bankirjev, naj bodo ti še tako močni, ker noče, da bi mednarodni finančniki postali gospodarji sveta. Zavezniške vlade ne morejo prepuštatí mednarodnim finančnikom niti reševanja finančnih vprašanj.

Poincaré je nato poudarjal, da francosko-angleška zveza ni bila prekinjena, ker temelji na nepozabnih spominih in ker sta obe vladi prepričani o njeni potrebi. Ministrski predsednik je nato prešel na ugotovitev kršitve čbevez s strani Nemčije. Nemčija — je zatrjeval Poincaré — je trdila, da so cene, določene za les in premog, ki ga dolguje na račun odškodnin, prenizke, sama pa je nudila te iste predmete po še nižjih cenah. Nemčija producira nadalje dvakrat več kisika, nego ga potrebuje za svoje poljedelstvo, vendar pa je odklonila dobavo Franciji prepotrebne kisika. Razum tega ni hotela sprejeti obširnega programa za uporabo nemškega materiala in nemških delovnih moči, ki ga je izdelala francoska vlada in ki je bil potrjen od odškodninske komisije. Poincaré je navajal paragrafe mirovne pogodbe, ki dajejo dotičnim vladam pravico, da podvzamejo sankcije in je poudarjal, da je Chamberlain formalno priznal to pravico in se zato danes nahajajo italijanski in belgijski inženjeri v Essenu. Pri teh besedah so poslanci vstali in živahno odobravalí italijanskemu in belgijskemu poslaniku, ki sta bila prisotna na seji.

Poincaré je nadalje poudarjal, da Francija noče kršiti versailleske pogodbe in da bo zasedla ruhrsko kotlino samo zaradi obrambe skupnih zavezniških interesov. Glede prenosa arhivov premogovnega sindikata iz Essena v Hamburg je Poincaré izjavil, da se je to bržkone zgodilo, ker vsebujejo ti arhivi dokaz o krivdi nemške vlade. Kar pa se tiče odpoklica nemških poslanikov, je Poincaré izjavil, da so te groznje prazne; če bi imele kakse posledice, bi imela Francija pravico podaljšati svojo akcijo. Umaknitev ameriških čet — je nadalje poudarjal ministrski predsednik — nima nikakega posebnega pomena; bila je sklenjena že zdavnaj vkljub prizadevanju Nemčije, da bi amerikanske čete še nadalje ostale v Porenju. Francoska akcija nima nikakega vojaškega značaja; njen namen je samo zajamčenje rednega poslovanja inženirske komisije. Priznava, da bodo vsled odsotnosti Anglije zalogi manj prinesli, nego bi prinesli drugače, toda boljše je imeti kaj nego nič. Francija neče nikakor spraviti Nemčije na beraško palico; gre samo za to, da se doseže od nje, kar lahko da, predvsem les in premog in da ukrene potrebne ukrepe za ozdravljenje svoje valute. Francija se bo vedno pripravljena pogajati z Nemčijo in je tudi pripravljena ji pomagati pri najemanju posojila v inozemstvu. Ministrski predsednik je zaključil, poudarjajoč, da je prepričan, da je izpolnil željo dežele, ko je naredil konec brezkončnemu popuščanju in ohranil Franciji pravice, ki ji gredo na podlagi versailleske pogodbe.

Pri glasovanju o zaupanju vladi je glasovalo 452 poslancev proti 72. Proti je glasovalo 15 komunistov, 50 socialistov, 2 radikalca in 5 mešan. 48 poslancev se je vzdržalo glasovanja, med temi 35 radikalcev in 8 neodvisnih socialistov. Večina radikalne skupine je glasovala za vlado.

Anglija

Anglija bo čakala in ne bo umaknila svojih čet iz Porenja

LONDON, 12. Reuterjeva agencija javlja: Čeravno ni uradnih vesti o sklepih današnjega ministrskega sveta, se smatra, da bodo angleški ministri ohranili stališče glede okupacije Porenja, pri katerem so vztrajali doslej. Zagotavlja se, da bi ne bilo nikakor primerno umakniti angleške čete z Rena. Velika Britanija bo še nadalje zastopana v odškodninski komisiji in v poslaizki konferenci. To bo dokazalo, da Anglija želi delovati kolikor mogoče spozornumno s Francijo, čeravno se iz gospodarskih in političnih vzrokov ne strinja s francosko politiko. Medtem je težko razumeti, kakšno drugočno stališče bi mogla zavzeti angleška vlada, nego čakati, kako se bo končala francoska akcija.

Nemčija

Zvonovi v Essenu zvonili za mrtve ob prihodu francoske vojske in stanovci zaprli okna na hišah. — Proglas nemške vlade na narod. Izjave državnega kanclerja Cuno. — Nemčija ustavi nadaljevanje dobave Franciji in Belgiji. Nemška protestna nota zavezniškim vladam. Diplomatski odnosi med Nemčijo, Francijo in Belgijo niso še prekinjeni.

BERLIN, 12. Iz Essena javljajo: Včeraj okoli 14. so francoske čete zasedle notranjost mesta. Ulice so bile prazne, okna zaprta, večji del trgovin tudi zaprt. Zvon na neki cerkvi v predmestju je zvonil za mrtve. Državni predsednik in državna vlada sta izdala proglas na nemški narod, v katerem pravita, da se bodo razočarali tisti, ki so mislili, da se bo moglo odpomči francoski mizeriji z uničenjem nemškega dela. Nemčija ne more z lastnimi silami preprečiti tega novega dejanja. Vdor v glavna nemška delavska mesta bo moral neizogibno primesti seboj povečanje bede nemškega naroda, pritisnjenega od sto skrbi. Proglas poziva vse Nemce, naj ne poslabšajo z nepremišljenimi dejanji usode svojih tako preizkušanih rojakov in izraža prepričanje, da bo vztrajno Westfalov znala premagati te težave. Zračnjajo se hudi časi. Nič ne gove, koliko bo trajala ta preizkušnja, toda gotovo je, da bo beda še hujsa in še daljša, če se ji ne bo postavil nasproti nerazdružljivo združeni nemški narod. Kancler Cuno je imel pred komisijo vnanjih stvari govor, v katerem je izjavil, da je nemška vlada, v želji, da bi izdatno doprinesla k rešitvi odškodninskega vprašanja, skušala udeležitvi to željo, da na konferencah v Londonu in Parizu ni imela uspeha. Edini naš aktiv — je izjavil Cuno — je naš kredit, ki pa je spričo bremen, ki nam jih nalaga versailleska pogodba, zelo majhen. Ponudili smo gotovo svoto v obliki posojil, obljubili smo razen tega še dvojno svoto, ki bi se dobila od drugih posojil, zajamčenih od industrije, toda pariška konferenca ni odgovorila in je celo odklonila angleški načrt zaradi globokega navzkrižja med Francijo in Anglijo, kajti Anglija je hotela gospodarsko rešitev, Francija pa je zasledovala politične in gospodarske namene, ki označujeta Poincaréjevo politiko. Nemski predlog za ohranitev miru za eno generacijo — je nadaljeval Cuno — je bil rešen. Stori sem vse mogoče, da preprečim sedanje dogodke, ki kažejo jasno, kaj namerava Francija. Z vojaškim pohodom sta Francija in Belgija prekršili mirovno pogodbo. Zato bo Nemčija v znak protesta ustavila dobavo kršilecni mirovne pogodbe, ker njena plačilna zmožnost je vsled zasedbe Porenja povsem uničena. Javljaja se, da je nemška vlada poslala drugim državam noto, v kateri protestira proti zasedbi nemškega ozemlja s strani Francije. Nemčija trdi, da so se njene dobave premoaga zavezničkom vršile v redu in poudarja, da pomeni čim Francije kršitev versailleske pogodbe. V notih se razen tega poudarja, da odpoklic poslanikov iz Pariza in Bruxellesa ne pomeni prekinjenje diplomatskih odnosov. Nemška vlada izjavlja, da je pripravljena plačati določene odškodnine, toda po svojih gospodarskih zmožnostih. Proglas komunistov o priliki francoskega pohoda

ESSEN, 12. Tik pred francosko zasedbo se je vršil v Essenu mednarodni shod komunistov, ki je sklenil izdati proglas na de-

lavce vseh držav, ki so direktno prizadeti. Proglas je sedaj objavljen v celoti in obsoja najprej versailleski mir, katerega imenuje mir ropa in izsiljevanja, mir nasilstva in sovraštva. Posledice tega miru so naraščajoča kriza pri premaganih in zmagovalcih, obubožanje širokih plasti ljudstva, nemogočnost obnovitve kapitalističnega gospodarstva. Sami Francozi so prisiljeni priznati, da je versailleski mir doživel polom. Proglas se nato obrača na delavce Nemčije, Francije, Čehoslovaške in Italije ter pripisuje potožke v teh posameznih državah versailleskemu miru in vladajočemu kapitalizmu. Obrača se nato na delavce vseh držav ter poudarja, da je imperialistična vojna poglala delavca v strelske jarke, mu ugrabila najboljše sinove ter izpodkopala zdravje, a da ga imperialistični mir popolnoma uničuje in obsoja na brezposelnost, lakoto in suženjstvo. Pozivlja delavce, naj se združijo pod sledečim geslom: «Proč z roparskim versailleskim mirom! Vojno imperialistični vojni! Proč z reparacijami in z ukrepi kapitalističnih vlad». Proglas nosi podpise nemških, francoskih, angleških, italijanskih, belgijskih, nizozemskih in čehoslovaških komunističnih odborov.

Črna nečaja v Nemčiji.

BERLIN, 12. Pod pritiskom francoske akcije je napovedana prihodna nedelja kot dan ljudskih shodov, kot dan žalosti in kot dan manifestacije enotnosti nemškega naroda v boju proti Franciji. Po vseh važnih mestih in centrih so določeni veliki protestni shodi, na katerih nastopijo govorniki vseh strank. V soboto imajo vse šole nalogo pojasniti šolski mladini krivico, ki jo trpi Nemčija od strani Francozov.

Litevski vpad v ozemlje Memela

PARIZ, 12. Litevci so izvršili vpad v ozemlje Memela ter zasedli dve vasi. Francoske čete kopajo okope v bližini mesta. Angleska in francoska vlada sta bili obveščeni o gibanju, ki se je že delj časa pripravljalo, ter sta zahtevali od litvijske vlade, naj ukrene potrebno za zaščito meje. Litvijska vlada je bila dala najširša zagotovila. Sedaj je bilo proglašeno s strani visokega medzavezniskega komisarja obsešno stanje v mestu Memelu.

Avstrija

Konferenca za južno železnico sklcana za 5. februarja?

DUNAJ, 12. Korrespondenčni urad javlja: Upravni svet Južne železnice je sklenil prositi italijansko vlado, naj skliče za 5. februarja konferenco, ki naj odloči o koančnem režimu Južne železnice.

Konferenca v Lausanni

Nadaljevanje pogajanj za izmenjanje ljudstva in glede zaščite manjšin

LAUSANNE, 12. Podkomisija za izmenjanje ljudstva, kateri predseduje comm. Montagna, je nadaljevala svoje zasedanje, da ugotovi način izvršitve sporazuma, ki je bil v glavnih točkah dosežen. Vprašanje izmenjanja talcev in vojnih ujetnikov med Grčijo in Turčijo je bilo končno urejeno. Podkomisija za zaščito manjšin je zaključila svoje delovanje s tem, da je odpravila zadnje potožke glede oprostitve manjšin od vojaške službe ter glede amnestije. Zavezniški so odtegnili svoje predloge tičočee se prvega vprašanja in Turki ostajajo obvezani, da enako postopajo z vsemi svojimi podaniki ne glede na narodnost in vero tud v primeru, da bi bile izdane splošne odredbe glede oprostitve od vojaške službe v Turčiji. Turško odpslanstvo je pristalo na to, da se dovoli obsežna amnestija, ki bo raztegnjena na vse turške podanike, za kaznivá dejanja političnega in vojaškega značaja. Tako je bilo vprašanje zaščite manjšin končno rešeno v popolnem sporazumu med vsemi strankami in z ukrepi, katere smatrajo zavezniški za zadovoljive. To je prvi in eden najvažnejših delov bodoče mirovne pogodbe, ki se lahko smatra srečno rešen.

Dnevne vesti

Sodnije na Jutrovem. Našemu boju proti zatiranju našega jezika na sodnjah in v javnih uradih, se je pridružila tudi «Goriška Straža». Gre pač za boj, v katerem stoji za nami vse naše ljudstvo, ki noče, da se tepta v blato ena njegovih najsvetejših pravic, kakor je ravno njegov jezik. Goriški list piše pod gornjim naslovom:

«Organizacija sodnikov Julijske Krajine je odposlala 1. januarja t. l. Mussoliniju spomenico, v kateri zahteva, naj se nemudoma odpravi na sednjah slovanski jezik. Sramotni spis je prišel v javnost šele včeraj. Da bo zvedelo naše ljudstvo, s kakšnimi sodniki imamo opravka v naši pokrajini, pridružujemo v izveščku spomenico, četudi se nas loteva gnus. Italijanski čuvarji pravice pripravujejo Mussoliniju, da se mora Trst še vedno po štirih letih odrešenja uklanjati avstrijskim odredbam in priznavati slovanski jezik na sodnjah. Pred letom 1890 se nobenemu niti ni sanjalo, da bi se moglo na sodnji v drugem jeziku razpravljati kakor izključno v italijanskem. Prosvitljeni sodniki poročajo Mussoliniju tudi, da se se leta 1883 razsodbe celo v Cerknem proglašale v italijanskem jeziku. Štirim ali petim slovenskim odvetnikom, ki jih je podpirala avstrijska vlada se je posrečilo doseči priznanje slovenskega jezika na sodnjah v Julijski Krajini. Ti slovenski

odvetniki se predrzno zahtevati, da se upvažuje in razpravlja celo danes in to celo na sodnih in italijanskem Trstu v slovenskem jeziku.

In to samo radi tega, ker so še vedno v veljavni avstrijske naredbi, ki so bile izdane v groštvu nasproti Italijanom.

Tržiški sodniški uradi so upali, da se nemudoma po odrešenju, iztrebijo vsi tuji jeziki iz sodniških dvoran.

Končno izjavljajo vsemogočni sodniki, da se mora čimprej napraviti konec jezikovni zmedbi, ki žali narodni čut cele Italije.

Neobhodno je potrebno, da se uvede na vseh sodnih in Juljski Krajini izključno italijanski jezik. Ta potreba je upravičena iz zgodovinskih, narodnih in političnih razlogov.

To je v bistvu spomenica sodniške zveze v Juljski Krajini. Jedro spomenice je v tem: tudi na sodnih in Cerkmem, Idriji, Bovcu, Kobaridu, Tolminu, Kanalu, Ajdovščini, Vipavi, Postojni, Komnu bi moral zavladati izključno italijanski jezik.

Zemlja, slovenska; denar, s katerim je bilo sezidano sodniško poslopje, slovenski; stranke slovenske; odvetniki, Slovenec; mogoče celo sam državni pravdnik, Slovenec. Toda vsi ti ljudje bi ne smeli govoriti med seboj v slovenskem jeziku, temveč v italijanskem. Če bi pa ne bilo italijanske, bi moral nastopiti tolmač in jn omogočiti sporazum. To bi bila sicer še vedno sodnja, toda takšne ne najdete niti pri Indijancih.

S katerekoli strani pramatramo to spomenico, od vseh strani nam zija nasproti gorostana nevednost in brezvestnost. Tudi «Goriška Straža» je primerno podčrtala, do kakih nesmislov bi prišli, če bi se res našel človek, ki bi to vzor-spomenico vzel resno. Le da se bolj predočimo vse gorostanosti te spomenice, si dovoljujemo opozoriti «Goriško Stražo» na okolnost, da spomenica ne zahteva, da se «vede» na vseh sodnih Juljske Krajine izključno italijanski jezik, ampak «vzpostavi» (tripistino); da se torej vzpostavi tudi tam, kjer nikoli ni bil, kakor n. pr. na sodnih in Vipavi, Postojni, Senožečah, Bistrici itd.

«Eri Nuovi» v tolažbo. Ko bi naša «Era Nuova» čitala zadnje številko «Koroškega Slovenca», bi našla tam nekoliko tolažbe. Iz dopisa «Hodiš na Koroškem» se dozna, da so tudi drugod ljudje, ki so tudi tako hudobni in neumni, kakor se je pokazala ona s svojo denunciantno kampanjo proti našemu «Solskemu društvu». Nekdo je pobiral udnino za zakonito obstoječe gospodarstvo. Nekdo drugi je hitro sporočil glavarstvu, da se nabirajo podpis za — Jugoslavijo. In okrajno glavarstvo je tudi slutilo nevarnost avstrijske republike ter je takoj ukrenilo potrebno, kakor se pač spodobi za vestno oblastvo. Naložilo je orožniku, naj gre poizvedovat. Nato so onega, ki je pobiral udnino, poklicali na okrajno glavarstvo, kjer je moral razložiti, kaj je delal in kaj je nabiral: ali udnino za zakonito obstoječe društvo, ali pa podpise za Jugoslavijo! In mož je razložil po pravici in resniči. Na to je okrajni glavar — zasvetilo se je pametno v njegovi glavi — vzkliknil v slovenskem jeziku: «To je itak dovoljeno!» Tako se je tudi ta koroška velekdajalska afera zrušila v nič — prav tako, kakor se je tudi gorja «Era Nuove» — ne vemo, ali bolj hudobna, ali bolj neumna — stopila kakor sneg na pomladnem solncu. Ostala je le blamaža za «Era Nuove». Vsekako pa ima tržiški list sicer ne posebno laskavo tolažbo v tem, da so tudi drugod po svetu ljudje, ki ji zelo sličijo po svoji zlobi in neumnosti.

To je — enaka pravica! Podobno kakor nam v Juljski Krajini, se godi tudi Nemcem na Trentinskem. Prefekt za južno Tiroisko je izdal koncem decembra naredbo, ki odreja: 1) da v občinah Solum, Braunzoll in Leifers-St. Jakob ne obstojajo več nemške šole, in 2) da nemški otroci v teh občinah nimajo pravice do obiskovanja kakih nemških šole v drugih občinah. To bi bilo prvo delstvo, ki je sicer žalostno, toda resnično. Drugo delstvo bi bilo, da takozvana lex Corbino nalaga nemškim občinam, kjer se nahaja 15 italijanskih otrok, ustanovitev italijanske šole. Človek z normalnim razumom ve, da 2 x 2 = 4. Tako pa vidimo, da 15 italijanskih otrok ima več pravice, nego štirinajst toliko nemških! Liberalna «Libertà» pa se vendar drzno povzpne celo do trditve, da je naredba prefekta v polnem skladu z zakoni! Čujte, kako argumentira! Prefekt da je postopal več nego pravilno, ko je na korist italijanskih manjšin v teh občinah kar brez drugega porabil veljavne določbe — avstrijskega šolskega zakona! § 6. tega zakona se glasi: «O naučenem jeziku in o pouku v drugem deželnem jeziku odloča — po zahtevi tistih, ki šolo vzdržujejo — deželna šolska oblast v mejah, določenih po zakonu! To pravno stanje, ki ga ustvaril avstrijski državni šolski zakon je lex Corbino spreminila

z določbo, da se mora za 15 italijanskih otrok ustanoviti italijanska šola! Če pa se postavimo na stališče, da lex Corbino ni spreminila tega pravnega stanja, potem tvori ta lex zakonito mejo, ki jo določa § 6 avstrijskega zakona! Kajti italijanska ustava določa v členu 24: «Vsi državljani, katerega-koli naslova ali dostojanstva, so pred zakonom enaki.» — V resnici pa se uveljavlja tu najbolj kričeha neenačnost, ko se 15 italijanskim otrokom prisojta pravica do manjšinske šole, dotim se nemškim manjšinam odreka!

§ 6 avstrijskega državnega šolskega zakona ne upravičuje torej nikakor odprave nemških šol v občinah, ki jih je še le «revizija» ljudskega štetja napravila italijanske. § 6. zahteva namreč izrecno spoštovanje zakonitih določb: ustave, ki določa enakost državljanov! Toda najhujše je, da se ta šolska naredba ne zadovoljuje z odpravo nemških šol, marveč gre še dalje: krati Nemcem v čnih treh občinah pravico do vzgoje svojih otrok v drugih nemških šolah! Naredba prefekta je povsem nezakonita. V državnem šolskem zakonu, na katerega se opira naredba, ni niti sledi, ki bi dajala kakemu oblastvu pravico do takega omejevanja svobode staršev. In § 30. veljavnega deželnega tirolskega šolskega zakona dovoljuje izrecno obisk kakih druge šole izven lastnega šolskega okrožja! Tako neenako porabljanje zakonitih določb se imenuje danes — pravica!

Iz dežele neverjetnosti. Včeraj smo ugotovili dejstvo, ki drastično kaže, kaka razkrojnost vlada v upravnem sistemu v «novih pokrajinah». Južnotirolska oblast meče iz šol sile junaka Andreja Hoferja, včerajšnja naša tozadnevna notica pa ugotavlja na konkretnem primeru, kako se ta sila — kakor smo rekli — nahaja v načastnejši družbi Njegovega Velikanstva italijanskega kralja! Vzkliknili smo: «To naj res kdo drugi razume!» — Pa koliko stvari se dogaja pri nas, ki jih ne more razumeti navadna zdrava človeška pamet! Iz Rima so nam prispeli nekaj dni italijanske listi so nam govorili zaporedoma: Priznajte odkrito in lojalno dovršeni čin, dokazujete za dejanji, da hočete biti lojalni državljani Italije — pa bo vaše dobro Mirno bomo živeli med seboj in vi boste uživali vse pravice enakopravnih državljanov. Imeli boste — celo to se nam je obljubljalo nekaj — še več svojih šol, nego ste jih imeli pod prejšnjo vladavino. Svobodno boste mogli rabiti svoj jezik povsod! — Tako so nam govorili nekaj. A danes? Iz Rima, od koder so nam zagotavljali vse dobro, upravičujejo sedaj, kirurško operacijo na politično-upravni razdelitvi Juljske Krajine s potrebo — asimilacije, to je raznarodovanje Slovenec in vsi vladni ukrepi na vseh podjih uprave so usmerjeni k temu cilju! In isti italijanski listi, ki so nam nekaj govorili tako sladke besede, prepevajo sedaj slavospeve možu, ki je z drzno roko napravil križ čez vse nekdanje objube svojih prednikov. Slavijo njegovo državniško modrost ki da jo je dokazal s tem, da je razkrojil deželo v namen, da unči slovenski življenjski narodni in politični! Kako naj si razlagamo to kričeha protislovje med nekaj in sedaj? Pametno in logično misleči človek, ki opazuje stvari iz dafave, ga ne more razumeti. Misli namreč: če ni bilo poprej nobene državnega interesa proti temu, da so Slovani v Italiji enakopravni državljani v vsakem pogledu, ga logično ne more biti tudi danes! Ne more razumeti, kako se more danes govoriti o mirnem sožitju med enakopravnimi, jutri pa o asimilaciji. Mi, seveda, ki gledamo stvari in ljudi od blizu, imamo razlago za sicer nerazumljivo dejstvo. Poprej so se sladkali in hlinili, danes pa postopajo in govorijo iz srca. V tem pogledu pa ni nobene rakrojenosti v našem upravnem sistemu. Vsi stremijo po istem cilju, ki je — asimilacija.

Razpust Juljske fašistovske legije. Kakor posnemamo iz «Popola di Trieste» so bili predsinocnim sklicani na zborovanje vsi fašistovski četaši. Tajnik fašistovske stranke v Trstu Morara jim je sporočil sklep o razpustitvi legije vsled odloka vlade, da se fašistovske čete spreminijo v državno milico. Ta sprememba pomenja materialni prehod od stranke k domovini, je dejal govornik. Tisti, ki se danes razhajajo se bodo zopet sestali v milici v službi države. Kakor pravi poročilo, so zbrani fašisti vzeli izvajanja govornika z obžalovanjem, toda disciplinirano na znanje. Po zborovanju so fašisti priredili obhod po mestu.

Korporacija mornarjev v Trstu razpuščena. Državna korporacija trgovinske mornarice, tržiška sekcija, javlja: Pokore se ukazu, izdanemu od Nj. E. Benita Mussolinija, se ta sekcija razpušča ter se pozivljajo člani, naj zopet vstopijo v Italijansko zvezo pomorskih delavcev, katerega se z izvrševanjem zadnjega dogovora vrača k svojim patriotičnim tradicijam, ki niso v navzkrižju z zdravo zaščito koristi pomorskih.

Kedaj bo vpoklican letnik 1903. Po vestih iz Rima, ki smo jih objavili v včerajšnji številki, se je vojno ministrstvo odločilo, da vpokliče letnik 1903. Let. 1. marca. Rimska «Tribuna» pa, ki je navadno dobro informirana, javlja, da je vojno ministrstvo sicer sklenilo vpoklicati letnik 1903 tekom prihodnjega marca, da pa še ni določilo dneva vpoklica. Tako je treba torej še počakati uradnih vesti o tem vprašanju, ker doslej je gotovo edino-le to, da bo letnik 1903 vpoklican enkrat marca meseca.

Išče se s strani nekoga Aleksandra Feodoroviča Kapustina, bivajočega v neki vasi blizu Odeasa, naslov nekoga Frana Segulma (Tschegouline), ki baje biva v neki vasi blizu Trsta. Eventuelne informacije o tem poslednjem se lahko pošlje na anagrafski urad ul. Sanità 25, soba 25.

Vabilo. Odbor društva tobakarnarjev vabi vse člane in zainteresirane k seji, ki se bo vršila dne 14. t. m. ob 15. uri v dvorani «Società Operaia Triestina», via Ema Tarabochia št. 3, I. (prej via Tintore) s sledetimi dnevnimi redom: 1) volitev novega ravnateljstva, 2) odobritev spomenice ali pa pošiljatev delegacije h kompetentni oblasti, 3) morebitni predlogi. — Vabi se k polnoštevilni udeležbi. Odbor.

Društvene vesti

Gozdna zadruga v Padričah bo imela v soboto, 13. januarja, ob 6. uri popoldne svoj redni občni zbor.

«Dijaška Matica» - Trst. Danes točno ob 15. uri se vrši seja upravnega odbora v že znanih prostorih.

Srednješolsko društvo «Zora» Danes točno ob 15. odbovora seja. Ob 17. reden sestanek s predavanjem. — Odbor.

Jutri vsi k Sv. Ivanu v Narodni dom na čajev večer podružnice «Solskega društva» združen s plesom. Pri zabavi bo sviral domači orkester. Ples bo vodil znani profesor plesa iz Koudrovce. Začetek ob 8. uri zvečer in traja do 1 ure popoldni. Zatorej, komur za našo deo mar, naj položi dar domu na altar!

Iz tržiškega življenja

Občenc. Včeraj popoldne se je obesil v svočem stanovanju v ulici dell'istituto št. 36 delavec Ivan Leitner, star 44 let. Do tega žalostnega koraka so ga dovedle družinske razmere in bojezen.

Vrgla se je v morje. Zasebnica Antonija Banel, stara 62 let, stanujoča v ulici Settefontane št. 18, se je včeraj popoldne močno opila, potem pa je šla k kanalu pri cerkvi Sv. Antona ter se vrgla v morje. Rešili so jo pilotje ter jo dali prepekat v mestno bolnišnico. Njeno stanje je opasno. Življenje si je hotela vzeti radi bede.

Arretacije. Včeraj je bil aretiran neki Anton Azman, star 18 let, stanujoč v ulici del Molino a vento št. 45, ker je ukradel nekemu svemu prijatelju skatlo čokolado. — Včeraj sta bila aretirana Marijan Pippan, star 22 let, stanujoč v ulici Gatterji št. 14, in Marko Knez, star 31 let, stanujoč v ulici Tiziano Vecellio št. 16. Oba sta opeharila trdiko Greinitz za 7000 lir.

Ogenj. Preteklo noč je začelo nenadoma goreti v nekem uradu v ulici Fabio Filzi št. 8. — Ogenj so pogasili ognjejezci. Škoda je malenkostna.

Isto noč je začelo goreti v stanovanju družine Mazzoli v ulici Ugo Foscolo št. 38. V stanovanju je zgorelo več pohištva in perila. Škoda znaša nad 10.000 lir.

Pogreb umorne Delpinove. Včeraj zjutraj ob 10. uri se je vršil iz mrtvašnice mestne bolnišnice pogreb Alojzije Delpinove, o kateri smo poročali v eni zadnjih številki našega lista, da je bila umorjena v svojem stanovanju v ul. Giuseppe Vidali.

Težka nesreča z lovsko puško. 17-letni Evgen Strani je snalil pred sinocnim za kratek čas v svojem stanovanju v Dolini nabasano lovsko puško. Nesreča pa je hotela, da se puška sprožila nesrečniku v usta. Prepeljali so ga v težkem stanju v mestno bolnišnico.

Burja in njene žrtve. Včeraj je razsajala po tržiških ulicah huda burja, ki je vrgla več oseb na tla, tako da so dobile večje ali manjše poškodbe. Med drugimi so neugodno občutili moč tržiške burje neki Modic August, star 15 let, stanujoč v ulici Molino a vento št. 37, (ranjen na čelu), Leghisa Ivan, star 40 let, stanujoč v ulici Fornace št. 6, (poškodbe na glavi, prepeljan v bolnišnico), Hulonek Teodor, star 66 let, stanujoč pri Sv. Mar. Magdaleni, (poškodbe na čelu, rokah in nogah, prepeljan v bolnišnico), Cimolino Josip, star 23 let, stanujoč v ul. Piccardi št. 54, (ranjen na čelu).

Nesreče. Delavec Ivan Sinica, star 45 let, stanujoč v Carboli št. 345, je padel včeraj pri delu v ladjedelnici Sv. Marka z lestve, ter dobi pri tem notranje poškodbe. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico.

Tudi zasebnica Antonija Calligaris, stara 62 let, je padla včeraj z neke lestve v svojem stanovanju v ulici dei Lavoratori št. 217. Dobil je več zunanjih poškodb. Tudi njo so prepeljali v mestno bolnišnico.

Zasebnica Marija Visković, stara 19 let, stanujoča v ul. del Monte št. 4, je padla na tekašči Vittorio Emanuele III. Poškodovala se je na roki. Ostala je v domači oskrbi.

Vesti z Goriškega. Dramatični krožek v Gorici vabi k plesnim vajah; ki se bodo vršile ob nedeljah ob 8. do 11. ure zvečer v dvorani «Trgovskega doma». Plesne vaje bo vodil plesni učitelj, ki bo učil v glavnem moderne plesne, Vetopinja brez izjeme L. 3. — Veselični odsek «G. S. O.» Ropar. Nekoga Misloviča iz Furlanije je napadel neki neznanec, ko se je ta vračal domov in je zahteval od njega z revolverjem v roki, naj bo tiho in naj mu da listino. Ko je napadlem molčanju, to je vendar čudovito izvenredno.

deni povedal, da nima listnice, ga je ta preiskal, da se je preprical popolnoma, nato ga je izpustil, le v zrak je ustrelil, da je prepašil moža še enkrat. — Tako je bil ropar pošteno blaziran. Je pač moral počakati drugega moža. Vitezi noči so vdrli s pomočjo ponarejenih ključev v stanovanje nekoga Gualdinija Jožefa, ki stanuje v našem mestu na Verdjevem tekašči in so mu odnesli verižico, uro, žensko zapetnico, par čevljev, revolver in en kovček, vse v vrednosti 880 lir. Tatovi so usli. — Enako so vdrli tatovi tudi v neko garažo in odnesli par stvari. — Neki Sarc Jožef je tudi naznanil, da so prišli tatovi na njegovo stanovanje in so mu odnesli obleke v vrednosti 750 lir.

Radi «pup» so se tepli fantje v Kojskem, ko so imeli ples. Seveda so morali orožniki poseči vmes in pomiriti vročekrvneže. Pri tem so vzeli enemu «boksers», drugemu pa revolver. Oba oborožena sta bila prepeljana v zapore v Gorico. Tako se lahko pride preko plesa in pretepa v zapor, laški listi pa poročajo o nas, da smo pretepači in barbari. Varujmo svojo čast!

Borzna poročila.

Valuta na tržiškem trgu.

Trst, dne 12. januarja 1923.

ogrske krome	— 70. —	— 70. —
avstrijske krome	— 0,280	0,0810
čehoslovaške krome	57.60.	— 58. —
dinarji	20.10.	20.40
leji	11. —	12. —
marke	— 19. —	— 21. —
dolarji	20.05.	— 20.20
francoski franki	139.50.	— 140. —
švicarski franki	379. —	— 388. —
angličski funti papirnati	93.90.	— 94.25

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2. — Debele črke 40 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 4. — Kdor išče službo, plača polovično ceno.

PREPARATE za olepanje kože, za zobe, proti izpadanju las, neskoščilne barve za lase ima lekarna v Il. Bistrici.

PES (voljke pasme) izvrsten čuvar, je na prodaji. Naslov pri upravnistvu. 52

TROGVEC z vinom, sam, išče gospodično ali gospo, prosto, z malim kapitalom, kot voditeljico. Naslov pri upravnistvu. 53

† Potrti neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežujo vest, da je naš nad vse ljubljeni sin

Evgen Strani

v cvetici dobi 17 let, smrtno ponesrečen, izdihnil svojo blago dušo v mestni bolnici. Pogreb nepozabnega se bo vršil v nedeljo, 14. t. m., ob 13.30, iz mestne bolnice na domače pokopališče v Dolino.

TRST, 12. januarja 1923.

Josip in Marija, stariši.

Cvetka, Marija por. Renko, sestre, Franc Renko, svak, rodbina Renko, sorodniki. Novo pogrebno podjetje Trst. Corso V. E. III. 47.

† S potrjim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš ljubljani

Luka Tavčar

posestnik in kamnosajski mojster

v 69. letu, previden s sv. zakramenti, danes preminul.

Pogreb se bo vršil v nedeljo 14. t. m.

DUTOVLJE, 12. januarja 1923.

Rodbina TAVČAR.

BANCA DELLA VENEZIA GIULIA

Dejniška družba — Glavnica L 5.000.000. — popolnoma vplačana.

Zadružni sedež in osrednje ravnateljstvo v TRSTU

Brezplačna emisija cirkularnih nakaznic, vse bančne operacije, menjalnica, borza.

Corso Giuseppe Verdi — GORICA — Telefon šte. 8

Blagajna posluje od 9-12 in od 15-17

Nad 150 najrazličnejših neprimičnin v Sloveniji:

grajščine, posestva, gostilne, trgovine, žage, mline, industrijska podjetja, kopališča, vreče itd. itd. ima na prodaj po zmernih cenah „RODNA GRUDA“ konc. zavod za promet z neprimičninami, Celje Dolgo Polje 1 (Slovenija).

Razna usnja najboljših tovarn. Velika izbira kopit. Gumljevi podpetniki „Pirelli“. Čistilo za čevlje „Brill“ in „Ecla“ Vse po najnižjih cenah. Za preprodajke posebni popusti. 49 Via Udine (prej Belvedere) 49 Tel. 41-38

PODLISTEK

OLD SLEWTH:

Tajinstveni kovčeg

Kriminalen roman iz ameriškega življenja. Posliveni Slavomir Josipovič.

«Ne, poznam ga še-le, odkar mi sledi. Do danes zvečer, nisem še nikoli govorila z njim.» — «Odgovorite mi na to-le vprašanje:» — «Ali se bojite posledic kakoga zločina in se jim skuzate odtegniti?» — «Gospod, jaz sem nedolžna!» — «Vi priznavate, da ste posebnila iz blaznice?» — «Ušla sem iz nekoga zabeznega zdravilišča.» — «Koliko časa ste bila v C.?» — «Le nekoliko ur.» — «Ali ste bila tam tuja?» — «Da. Kaj me je tja gnalo, vam ne morem povedati, če vam ne razložim vse svoje povesti.» — «Hočete-li to storiti?» — «Moram poprej premisliti.» — «Ali ste me poprej že kdaj videla?» — «Ne, to vem dobro.» — «Ali ste se morebiti pred štirinajstimi dnevi pehala s tem vlakom?» — «Ne, prav gotovo ne.» — «Ali ne iste noči, ko je bil umorjen gospod Silver?» — «Dama je na lahko vzkliknila. — «Kaj nai to pomeni?» je pošepetala.

«Pripraviti vaš bočem do tega, da mi morate zaupati. Odgnite pajčolan z obraza!» — «Zdaj ne.» — «Da, prav zdaj; videti hočem vaše obličje.» — «Kaj mislite, da ste me že videli kdaj poprej? Toda tukaj je več ljudi in jaz nočem, da bi me kdo videl.» — «Ali jaz moram videti vaš obraz.» — «Videti ga boste takoj, ko se ponudi ugodna prilžnost.» — «Zato pojdiva ven na ploščado!» — «To bi vzbudilo pozornost.» — «Torej pa odgnite kopreno vsaj za hip!» — Gospa je to storila, a iz ust detektiva je usla kletvica. —

CETRTO POGAVJE.

Manfred je videl njen obraz le površno, pa je vendar-le in sicer v svoje največje začudenje spoznal iste poteze, katere je bil videl pred štirinajstimi dnevi, ko je bil popihnil veter in odgnil pajčolan nepoznanke, s katero se je vozil tistikrat. Po daljšem molku je detektiv zopet vprašal: — «Nisem mislil, da boste poskušala, da me prevrčite in zato sem izgubil zdaj vse zaupanje v vaše besede.» — «Nisem vas prevarila.» — «Dovolite mi, da vas vprašam!» — Detektiv je ostro pogledal damo. — «Ali ste izgubili kak kovčeg?» — «Ne, izgubila nisem ničakoga kovčega.» — «Hm.» se zamrmral zopet detektiv po daljšem molčanju, to je vendar čudovito izvenredno.

«Da in istotako izvenredne so tudi vaše pripombe in vprašanja,» je velela dama. — «Vzroka imam, da vas vprašujem tako, in vzrok imam tudi, da dvomim nad vašimi besedami. Čujte: pred štirinajstimi dnevi sem sedel v ravno tem vlaklu in sem vas videl ter govoril z vami. — «Mene da ste videli in govorili z menoj? Ni mogoče, da govorite resnico. Prišezem, da me niste mogli videti.» — «To vse je grozovita skrivnost.» — «Čudno, da se morete tako motiti. Prišezem še enkrat, da nisem bila v tistem vlaklu.» — «Ali vam smem verjeti?» — «Morate mi, zakaj vašo zmotno lahko pojasni nek čudovit slučaj. Vi ste enostavno videli neko damo, ki je meni podobna.» — «Toda ista oseba je morala biti vam prav čisto podobna.» — «Povejte mi vse natančno!» je prosila gospa, v vedno množčev se vznemirjenju. V istem trenutku se je vlak ustavil. — «Tu hočeva izstopiti. Skoraj bo jutro in ob štirih odrine od dolnje strani mesta ladja, ki naju popelje v Newyork.» — «Odiš sta s kolodvoru in se podala proti pristanišču. Med potjo sta se pogovarjala dalje. — «Morate mi pripovedovati o dami, s katero sta se bila srečala!» je dejala gospa. — «Se enkrat: prisizete mi pri svoji največjeji časti, da to niste bila vi!» — «Prišezem.»